

06.02.2023

Asia/2

§ 75

V 15.2.2023, Valtuutettu Coel Thomasin ja valtuutettu Mia Haglundin aloitteet huumekuolemien ja muiden päihdehaittojen vähentämistä sekä päihdepalvelujen saatavuuden parantamisesta

HEL 2022-008450 T 00 00 03

HEL 2022-008462

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteet loppuun käsitellyiksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Minja Koskela: Kappaleen joka alkaa "THL suosittaa huumekuolemien ehkäisemiseksi.." jälkeen uusi kappale:

"Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala tuo säännöllisesti toimialalautakunnalle tiedoksi huumekuolemien estämiseksi tehtyä palveluiden kehittämistyötä ja esittelee arvioinnin toimien vaikuttavuudesta."

Kappaleen "Jokaiselle asiakkaalle tehdään yksilöllinen hoito- ja kuntoutumissuunnitelma, jossa palvelut kytketään toisiinsa tarkoituksenmukaisiksi palvelupoluiksi." jälkeen lisätään uusi kappale:

"Hoitoon pääsyä pyritään nopeuttamaan niin, että kiireellisissä tilanteissa katkaisu- ja vieroitushoito olisi mahdollista aloittaa pikaisesti ja kiirettömässä tilanteissa viikon sisään. THL:n suositusten mukaisesti pyritään siihen, että opioidikorvaushoidon aloitus tapahtuu viiveettä hoitotarpeen toteamisen jälkeen ja hoidon jatkuvuus turvataan."

Kannattaja: Reetta Vanhanen

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä Minja Koskelan ensimmäisen vastaehdotuksen mukaan muutetun esityksen.

Vastaehdotus:

Reetta Vanhanen: Kappaleen 14 jälkeen omaksi kappaleeksi lisäys: "Helsingissä on myös syytä varautua huumetarjonnan muutoksiin ja valmistella mahdollisuuksia naloksonin nykyistä laajempaan käyttöön THL:n suositusten mukaisesti."

Kannattaja: Daniel Sazonov

06.02.2023

Asia/2

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä Reetta Vanhasen vastaehdotuksen mukaan muutetun esityksen.

Vastaehdotus:

Minja Koskela: Kappaleen joka alkaa "THL suosittaa huumekuolemien ehkäisemiseksi.." jälkeen uusi kappale:

"Sosiaali-, terveystoimi- ja pelastustoimiala tuo säännöllisesti toimialalautakunnalle tiedoksi huumekuolemien estämiseksi tehtyä palveluiden kehittämistyötä ja esittelee arvioinnin toimien vaikuttavuudesta."

Kannattaja: Reetta Vanhanen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Minja Koskelan toisen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 6

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Pia Pakarinen, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 9

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Suvi Pulkkinen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Ozan Yanar

Kaupunginhallitus hyväksyi Minja Koskelan toisen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 6 - 9.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Coel Thomasin aloite
- 2 Valtuutettu Mia Haglundin aloite
- 3 Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto 29.11.2022 § 242

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

06.02.2023

Asia/2

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteet loppuun käsitellyiksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Coel Thomas ja 33 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan toimenpiteitä huumekuolemien ja muiden päihdehaittojen vähentämiseksi.

Valtuutettu Mia Haglund ja 36 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan päihdepalvelujen saatavuuden parantamista sekä uuden matalan kynnyksen päiväkeskuksen perustamista.

Kaupunkistrategian 2021-2025 linjauksiin kuuluu toimenpiteet kasvavaan päihteiden käyttöön, päihdehaittoihin ja huumekuolemiin puuttumiseksi sekä päihdepalvelujen saatavuuden parantamiseksi.

Helsingissä tarjotaan ja kehitetään päihteettömyyttä tukevia sosiaali- ja terveyspalveluja tutkimukseen perustuen sekä kansallisten hoito- ja laatusuosituksen mukaisesti. Palvelujen järjestämistä ohjaavat kansalliset Käypä hoito -suositukset, päihde- ja riippuvuusstrategia, mielenterveysstrategia, sosiaali- ja terveysministeriön päihdepalveluja koskevat laatusuositukset, Terveystieteiden tutkimuskeskuksen palveluvalikoimaneuvoston suositukset sekä Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) suositukset.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen palvelut rahoitetaan vuodesta 2023 alkaen valtion tähän osoittamalla yleiskatteellisella rahoituksella. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää vuosittain tulosbudjetissa ja toimintasuunnitelmassa toimialan määrärahojen tarkemman kohdentamisen.

Helsinki toimii määrätietoisesti huumekuolemien vähentämiseksi. Päihdepalvelujen vaikuttavuutta kehitetään THL:n julkaiseman Huumekuolemien ehkäisyn Suomen mallin suositusten mukaisesti.

THL suosittaa huumekuolemien ehkäisemiseksi opioidikorvaushoitoa ja muita päihdepalveluja, käyttöhuoneita, huumeiden käyttäjien terveysneuvontaa, naloksoniohjelmaa, avun hälyttämisen esteiden vähentämistä, tiedottamista ja kampanjoita, yhteistyötä poliisin kanssa ja huumeita käyttäviin ihmisiin kohdistuvan negatiivisen leiman vähentämistä.

Helsingissä päihdetyön kokonaisuuteen sisältyy ennaltaehkäisevä työ, päihdeongelmien hoito ja kuntoutuspalvelut. Päihdepalvelukokonaisuus sisältää polikliinisiä palveluja kuten avovieroitusta, avohoitoa, avokuntoutusta, opioidikorvaushoitoa ja jälkikuntoutusta sekä päivätoimintaa, laitospäivähoitoa ja laitospäivähoitoa. Näiden lisäksi tarjotaan mm. ter-

06.02.2023

Asia/2

veys- ja sosiaalineuvontaa suonensisäisesti huumeita käyttäville ja palvelukeskustoimintaa HIV-positiivisille päihderiippuvaisille.

Jokaiselle asiakkaalle tehdään yksilöllinen hoito- ja kuntoutumissuunnitelma, jossa palvelut kytketään toisiinsa tarkoituksenmukaisiksi palveluluiksi.

Helsingissä toimii vahva kaupungin ja järjestöjen muodostama liikkuvan kenttätöyön verkosto. Lisäksi useat päihde- ja asumispalvelujen tuottajat, järjestöt sekä vertaistoimijat tekevät päihteiden käyttäjien elinympäristössä liikkuvaa haittoja vähentävää työtä.

Matalan kynnyksen päiväkeskus Sympiksissä on saatavilla terveysneuvontapalveluja. Symppikset sijaitsevat Itäkeskuksessa, Kontulassa ja Sörnäisissä. Symppis tarjoaa myös liikkuvia terveysneuvontapalveluja. Sosiaali- ja terveystoimiala arvioi uuden päiväkeskuksen perustamismahdollisuuksia.

Kaupunginhallitus on 1.4.2019 § 228 tehnyt lainsäädäntöaloitteen valtioneuvostolle ja esittänyt huumeiden käyttöhuoneen kokeilun oikeuttavan erillislain säätämistä. Sen pohjana on kaupungin laatima selvitys valvottujen huumeidenkäyttötilojen perustamisesta. Käyttöhuoneiden yhteydessä pyritään selvittämään mahdollisuutta myös ainetestauspalveluun. Lainsäädäntöaloitteen etenemistä on seurattu, mutta mitään ei ole vielä tapahtunut.

Asiasta on saatu sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunnot. Vastaus on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Coel Thomasin aloite
- 2 Valtuutettu Mia Haglundin aloite
- 3 Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto 29.11.2022 § 242

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

06.02.2023

Asia/2

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 30.01.2023 § 49

HEL 2022-008450 T 00 00 03

HEL 2022-008462

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

30.01.2023 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Reetta Vanhasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 08.11.2022 § 234

HEL 2022-008450 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Coel Thomasin ja 33 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta, joka koskee huumekuolemien ja muiden päihdehaittojen vähentämisstrategiaa:

”Aloitteessa esitetään, että Helsinki luo strategian sille, miten Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) suositukset huumekuolemien ehkäisemiseksi toimeenpannaan Helsingissä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että päihdeettömyyttä tukevia sosiaali- ja terveyspalveluja tarjotaan ja kehitetään Helsingissä tutkimukseen perustuen sekä kansallisten hoitosuosituksen ja päihdepalveluja koskevien laatusuosituksen mukaisesti.

Helsingin päihdepalvelujen järjestämistä ohjaa kansalliset Käypä hoito -suositukset, päihde- ja riippuvuusstrategia, mielenterveysstrategia, sosiaali- ja terveysministeriön päihdepalveluja koskevat laatusuositukset,

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen palveluvalikoimaneuvoston suositukset sekä THL:n suositukset.

THL suosittaa huume- ja alkoholi- ja lääkehäiriöiden ehkäisemiseksi opioidikorvaushoitoa ja muita päihdepalveluja, käyttöhuoneita, huumeiden käyttäjien terveysneuvontaa, naloksoniohjelmaa, avun hälyttämisen esteiden vähentämistä, tiedottamista ja kampanjoita, yhteistyötä poliisin kanssa ja huumeita käyttäviin ihmisiin kohdistuvan negatiivisen leiman vähentämistä. Helsingin kaupungin päihdepalvelujen edustaja on osallistunut suositusten laatimiseen vierailevana asiantuntijana.

Helsingissä päihdetyön kokonaisuuteen sisältyy ennaltaehkäisevä työ, päihdeongelmien hoito ja kuntoutuspalvelut. Päihdeongelmaisia henkilöitä hoidetaan terveydenhuollossa ja päihdehuollon erityispalveluissa.

Päihdepalvelukokonaisuus sisältää Helsingissä polikliinisia palveluja, kuten avovieroitusta, avohoitoa ja -kuntoutusta, opioidikorvaushoitoa ja jälkikuntoutusta sekä päivätoimintaa, laitosvieroitusta ja laitospalveluita. Näiden lisäksi tarjotaan muun muassa terveys- ja sosiaalineuvontaa suomen- ja ruotsinkielisille huumeita käyttäville ja palvelukeskustoimintaa HIV-positiivisille päihderiippuvaisille. Helsingin kaupunginhallitus on tehnyt 1.4.2019 § 228 kokouksessaan valtioneuvostolle lainsäädäntöaloitteen ja esittänyt huumeiden käyttöhuoneen kokeilun oikeuttavan erillislain säätämistä. Sen pohjana on kaupungin laatima selvitys valvottujen huumeidenkäyttötilojen perustamisesta Helsinkiin. Käyttöhuoneiden yhteydessä pyritään selvittämään mahdollisuutta myös ainetestauspalveluun.

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen palveluita tarjotaan Helsingissä matalan kynnyksen päiväkeskus Sympiksissä, jotka sijaitsevat Itäkeskuksessa, Kontulassa ja Sörnäisissä. Lisäksi Sympiksien liikkuva terveysneuvonta tarjoaa palveluja vuoropäivin ympäri Helsinkiä.

Suomessa opioidimyrkytykset johtuvat pääosin buprenorfiinin ja muiden keskushermostoa lamaavien aineiden yhteiskäytöstä. Myrkytyskuolemat tapahtuvat usein useiden tuntien viiveellä aineen käytöstä. Helsingin ensihoito tavoittaa korkeimman kiireellisyysluokan potilaat hyvin. Opioidiyliannostustilanteissa potilas voi naloksonin lisäksi tarvita myös muita elintoimintoja ylläpitäviä hoitotoimenpiteitä. Helsingissä on kuitenkin syytä varautua myös huumetarjonnan muutoksiin ja valmistella mahdollisuuksia naloksonin nykyistä laajempaan käyttöön.

Päihdepalvelut on aktiivisesti mukana muun muassa pääkaupunkiseudun ympäristö- ja oppilaitosyhteistyössä sekä kansallisessa ja kansainvälisessä verkosto- ja tutkimusyhteistyössä. Päihdepalvelut tekee yhteistyötä myös poliisin kanssa painottaen erityisesti avun hälyttämisen

esteiden poistamista ja laittomia päihteitä käyttävien negatiivisen leiman vähentämistä.

Helsingin ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön yksikön tavoitteena on vähentää helsinkiläisten päihteiden käyttöä ja edistää mielenterveyttä. Kaupunkilaisille tuotetaan tietoa päihdehaitoista ja välineitä niiden ehkäisyyn ja hallintaan. Toiminta kohdentuu kaupunkilaisiin sekä suoraan että ammattilaisten välityksellä. Työtä edistetään verkostotyön ohella muun muassa erilaisella tiedottamisella ja kampanjoilla. Helsingin kaupunki myöntää avustuksia päihteettömyyttä tukevaan järjestötoimintaan.

Helsinki soveltaa päihdepalveluissaan kansallisia toimenpidesuosituksia huumekuolemien ehkäisemiseksi.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Päihderiippuvuus aiheuttaa merkittäviä fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia uhkia. Hoidon perustana on luottamuksellinen hoitosuhde sekä kansallisten suositusten mukaiset yksilöllisesti suunnitellut psykososiaaliset hoitointerventiot ja lääkehoito.”

Käsittely

08.11.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Kati Juva: Lisätään lausunnon kahdeksannen kappaleen loppuun lause: "Helsingissä on kuitenkin syytä varautua myös huumetarjonnan muutokseen ja valmistella mahdollisuuksia naloksonin nykyistä laajempaan käyttöön." ja lausunnon yhdeksännen kappaleen viimeisen lauseen loppuun teksti "painottaen erityisesti avun hälyttämisen esteiden poistamista ja laittomia päihteitä käyttävien negatiivisen leiman vähentämistä”.

Kannattaja: jäsen Touko Niinimäki

Vastaehdotus 2:

Jäsen Kati Juva: Lisätään lausunnon kuudennen kappaleen loppuun lause: "Käyttöhuoneiden yhteydessä pyritään selvittämään mahdollisuutta myös ainetestauspalveluun.”

Kannattaja: jäsen Touko Niinimäki

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

06.02.2023

Asia/2

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Kati Juva)

Jaa-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Ei-äännet: 10

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Kati Juva, Seija Muurinen, Björn Månsson, Touko Niinimäki, Matti Niiranen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Poissa: 1

Maaret Castrén

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen äänin 10 - 2 (poissa 1).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Kati Juva)

Jaa-äännet: 5

Laura Korpinen, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Mikko Paunio, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 7

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Kati Juva, Björn Månsson, Touko Niinimäki, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Poissa: 1

Maaret Castrén

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen äänin 7 - 5 (poissa 1).

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle hyväksytyjen vastaehdotusten mukaisesti muutetun lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi